

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Czechowicz
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 marca 2017 roku w Warszawie

sprawy S. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy

na skutek odwołania S. L.

od decyzji z dnia 6 kwietnia 2016 roku znak (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 6 kwietnia 2016 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. L. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 5 stycznia 2016 roku do dnia 5 stycznia 2018 roku;
- stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony S. L., w dniu 16 maja 2016 r., złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 6 kwietnia 2016 r., znak: (...), którą odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (odwołanie od decyzji ZUS, k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 20 czerwca 2016 r., wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że ubezpieczony jest zdolny do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. W toku postępowania przed organem rentowym odwołujący został poddany badaniu przez Komisję Lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 30 marca 2016 r. uznała wnioskodawcę za zdolnego do pracy.

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy decyzją z dnia 6 kwietnia 2016 r. odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, k. 41 a.r.).

Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 12 lipca 2016 r., przekazał niniejszą sprawę zgodnie z właściwością do tut. Sądu (postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 lipca 2016 r., sygn.. akt. XIII U 1477/16, k 5 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. L., urodzony (...), ukończył studia na kierunku mechanika i budowa maszyn i legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim.

Ubezpieczony od dnia 1 października 2009 r. pozostawał w stosunku pracy z (...) S.A.. W dniu 19 stycznia 2010 r. ubezpieczony uległ wypadkowi przy pracy, na skutek którego doznał oparzenia twarzoczaszki, kończyn górnych i obu ud II/III stopnia. Z tego powodu w dniu 5 stycznia 2016 r. S. L. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Złożenie wniosku zainicjowało postępowanie administracyjne przed ZUS. W toku postępowania wyjaśniającego, wnioskujący został skierowany na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem wydanym w dniu 12 lutego 2016 roku uznał badanego za zdolnego do pracy. Na skutek wniesienia przez odwołującego sprzeciwu od powyższego orzeczenia, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS (...) w W., która po ponownym zbadaniu wnioskującego wydała w dniu 30 marca 2016 r. orzeczenie na mocy którego uznała, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 12 lutego 2016 r., k.24 a.r., sprzeciw k. 32 a.r., orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 30 marca 2016 r., k.38 a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy wydał w dniu 6 kwietnia 2016 r. decyzję (znak: (...)) odmawiającą ubezpieczonemu prawa do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, ponieważ Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 30 marca 2016 r. ustaliła, że badany nie jest niezdolny do pracy (decyzja z dnia 30 marca 2016 r., znak: PP/15/034087275, k. 41 a.r.).

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego S. L. złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie, inicjując tym samym postępowanie sądowe (odwołanie z dnia 16 maja 2016r., k. 2 a.s.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2016 r. dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów: psychiatry oraz chirurga plastyka celem ustalenia, czy odwołujący utracił zdolność do pracy zarobkowej w wyniku wypadku przy pracy w dniu 19 stycznia 2010 r. z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu oraz czy jest to niezdolność częściowa lub całkowita, jeżeli tak, to na jaki okres (postanowienie z dnia 30 sierpnia 2016 r., k. 14 a.s.).

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie schorzeń psychiatrycznych odwołującego, Sąd Okręgowy uwzględnił opinię biegłej sądowej lekarza specjalisty psychiatry dr M. L.. Po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną zawartą w aktach sprawy oraz po przeprowadzeniu badania lekarskiego odwołującego się w dniu 30 września 2016 r. biegła stwierdziła, iż ze względu na wystąpienie zaburzeń stresowych pourazowych oraz psychozy (...), odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy zawodowej w okresie od daty złożenia wniosku tj. 13 stycznia 2016 r. na okres 2 lat. Biegła wskazała, iż powyższe schorzenia mają bezpośredni związek z wypadkiem przy pracy z dnia 19 stycznia 2010 r.. W ocenie biegłej odwołujący powinien podjąć leczenie psychoterapeutyczne, które powinno zmniejszyć nasilenie objawów zespołu stresu pourazowego, gdyż leczenie farmakologiczne nie jest wystarczające (opinia biegłej psychiatry, k. 57-59 a.s.).

Z uwagi na treść opinii sądowo psychiatrycznej pismem z dnia 12 grudnia 2012 r. S. L. odstąpił od wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego chirurga plastyka oraz wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania odwołującego się (pismo procesowe z dnia 12 grudnia 2016 r., k. 67 a.s.).

Po zapoznaniu się z opinią sądowo psychiatryczną, pismem z dnia 20 grudnia 2016 r., organ rentowy złożył wniosek o powołanie innego biegłego psychiatry, celem ustalenia stopnia nasilenia objawów psychopatologicznych występujących u odwołującego i ich wpływu na możliwość wykonywania pracy. Do pisma dołączono opinię lekarską

przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS lek. med. Z. O. (pismo procesowe z dnia 20 grudnia 2016 r., k. 71 a.s., opinia lekarska z dnia 12 grudnia 2016 r., k.72 a.s.).

Sąd zlecił biegłej sądowej dr M. L. sporządzenie opinii uzupełniającej celem odniesienia się do zarzutów organu rentowego zawartych w piśmie z dnia 20 grudnia 2016 roku (zarządzenie z dnia 20 lutego 2017 r., k.84 a.s.).

W opinii uzupełniającej biegła wskazała, iż u S. L. występuje bardzo duże nasilenie objawów stresu pourazowego, gdyż próba powrotu do pracy spowodowała istotne pogorszenie stanu psychicznego odwołującego. Zdaniem biegłej obecny stan psychiczny opiniowanego powoduje częściową niezdolność do pracy - utrzymują się takie objawy jak spowolnienie psychoruchowe, obniżony nastrój, zaburzenia snu, brak zainteresowania, objawy somatyczne (opinia uzupełniająca z dnia 21 marca 2017 r., k. 87-88 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację ubezpieczeniową oraz dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych i aktach rentowych ubezpieczonego, a także w oparciu o dowód z opinii biegłej sądowej lekarza specjalisty psychiatrii. Sąd uznał jako kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy wiadomości specjalne wynikające z opinii powołanej biegłej sądowej, albowiem dowód ten pozwolił na dokładne określenie zakresu dysfunkcji, jakie występują w stanie zdrowia odwołującego oraz ich ewentualnego związku z wypadkiem. Zdaniem Sądu opinie wydane przez biegłą zostały sporządzone w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującego, a biegła wydająca opinie jest specjalistką w swojej dziedzinie, posiadającą bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. W ocenie Sądu, z treści opinii biegłej lekarza specjalisty psychiatrii jednoznacznie wynika, iż stan zdrowia ubezpieczonego po przebytych wypadku czyni go częściowo niezdolnym do pracy. W złożonych opiniach dr M. L. szczegółowo wskazała na jakie zaburzenia cierpi wnioskodawca oraz wskazała na ich bezpośredni związek z wypadkiem w pracy z dnia 19 stycznia 2010 r.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Biorąc pod uwagę datę złożenia przez biegłą opinii uzupełniającej (27 marca 2017 roku) i ewentualność odroczenia terminu rozprawy z dnia 29 marca 2017 roku, Sąd przesłał fax'em odpis opinii pełnomocnikowi organu rentowego, po czym uzyskał telefonicznie informację, że organ rentowy nie będzie wnosił o odroczenie rozprawy i nie będzie składał zastrzeżeń do opinii biegłej psychiatrii ani nie będzie składał wniosków dowodowych. Stosowny zapis znalazł się w protokole rozprawy (k-96). Pozwoliło to przeprowadzenie rozprawy bez naruszenia prawa strony do obrony swych praw (art. 370 pkt. 5 k.p.c.).

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zważył, co następuje:

Odwołanie S. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 6 kwietnia 2016 r., znak: (...), jest uzasadnione.

Sąd zważył, że organ rentowy wydając decyzję odmawiającą ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy oparł się na przepisach ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1242, dalej: ustawa wypadkowa).

Przy tym w sprawie nie było sporne, że ubezpieczony uległ wypadkowi przy pracy w rozumieniu art. 3 powołanej ustawy wypadkowej. Sporne było, czy w związku z wypadkiem jest on nadal niezdolny do pracy zarobkowej, albowiem stosownie do art. 6 ust. 1 pkt. 6 w/w ustawy z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje „renta z tytułu niezdolności do pracy” - dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. W myśl art. 17 ust. 1 ustawy przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Definicję niezdolności zawiera natomiast przepis art.12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity -

Dz.U. 2016 poz. 887) który stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 2 i 3 w/w ustawy).

Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 w/w ustawy).

Dokonując zaś oceny przewidywanego okresu niezdolności do pracy zarobkowej bierze się pod uwagę przesłanki wynikające z treści § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. 2004 Nr 273, poz. 2711), czyli charakter i stopień naruszenia sprawności organizmu oraz rokowania odzyskania zdolności do pracy. Treść powołanych przepisów obliguje do tego, aby niezdolność do pracy rozpatrywać indywidualnie w odniesieniu do konkretnej osoby, przy uwzględnieniu jej stanów chorobowych, wieku, kwalifikacji.

O niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową lub chorobą związaną z wypadkiem przy pracy decyduje wpływ skutków tej choroby na zdolność do wykonywania pracy dotychczasowej oraz uzależniona od stanu ogólnego związanego z wiekiem lub brakiem predyspozycji psychofizycznych możliwość wykonywania innej pracy w ramach posiadanych kwalifikacji lub po przekwalifikowaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., sygn. akt II UKN 521/00, OSNP 2003, nr 10, poz. 260).

Sąd rozpoznając sprawę wziął pod uwagę zarówno przebieg kariery zawodowej ubezpieczonego, okoliczności wypadku jakiemu uległ, aktualny stan zdrowia wnioskodawcy, jak też możliwość przekwalifikowania zawodowego. Nadto Sąd analizując aktualny stan zdrowia ubezpieczonego uwzględnił opinie powołanej biegłej. W ocenie Sądu opinie w sposób wszechstronny i niebudzący wątpliwości pozwoliły na ustalenie, że odwołujący jest obecnie niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, któremu uległ w dniu 19 stycznia 2010 r. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie uznał, że ubezpieczony spełnia przesłanki wynikające z art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy wypadkowej, albowiem jest on niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Zgodnie z brzmieniem art. 129 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, (Dz.U. 2016. 887 j.t.) świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Odwołujący wniosek o ustalenie prawa do renty złożył w dniu 5 stycznia 2016 r..

Sąd skorygował oczywistą omyłkę pisarską w treści opinii biegłej, która wskazała, iż częściowa niezdolność do pracy powinna być orzeczona od dnia 13 stycznia 2016 r. tj. od daty złożenia wniosku, podczas gdy z akt rentowych jednoznacznie wynika, iż wniosek o przyznanie prawa do renty został złożony 5 stycznia 2016 r. Powyższe zatem uzasadniało przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 5 stycznia 2016 r. na okres 2 lat do dnia 5 stycznia 2018 roku. Z tych powodów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

W myśl przepisu art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Z powyższego przepisu wynika, że jeżeli dla stwierdzenia uprawnień do świadczenia wymaga się wydania decyzji, termin do jej wydania biegnie od daty wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, co dotyczy także ponownego ustalenia prawa do świadczenia. Przez wyjaśnienie "ostatniej niezbędnej okoliczności" trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 Nr 20, poz. 501), a zatem w tym ostatnim przypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu Okręgowego była możliwa prawidłowa ocena stanu zdrowia odwołującego już na etapie postępowania orzeczniczego.

Sąd Okręgowy wziął ponadto pod uwagę pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r. (III UK 110/11) zgodnie z którym, wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy oraz jego kontrola dokonywana przez głównego lekarza orzecznika oddziału, stanowią niezbędne etapy postępowania prowadzonego przez organ rentowy w sprawach o świadczenia rentowe. Ponadto, zarówno lekarz orzecznik, jak i główny lekarz orzecznik oddziału, działają w ramach organu rentowego. Jeżeli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie, dokonanej przez lekarza orzecznika lub głównego lekarza orzecznika oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zdaniem Sądu Okręgowego uznającego opinie biegłej za niezbędny dowód w postępowaniu odwoławczym - Komisja Lekarska powinna prawidłowo uwzględnić stan niezdolności do pracy odwołującego na skutek wypadku przy pracy. Nawet jeśli wziąć pod uwagę, że organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. oparł się na orzeczeniu komisji lekarskiej orzekającej w W., posiadał jednak fotografie obrazujące w przejmujący sposób wygląd twarzy i ciała odwołującego się, co pozwalało na uwzględnienie, że w świetle ustaleń zarówno lekarza orzecznika jak też komisji lekarskiej z dnia 30 marca 2016 roku w istocie miało miejsce „naruszenie sprawności organizmu w funkcji psychicznej, mający charakter przewlekły”.

Jak wynika z całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego organ rentowy w dacie wydania zaskarżonej decyzji dysponował tym samym materiałem dowodowym, którym dysponował biegły sądowy i mimo to wadliwie ocenił stan zdolności do pracy odwołującego się.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych orzekł jak w pkt. 2 sentencji.